

PÁZMÁNY

Pázmány Péter Katolikus Egyetem
Bölcsészeti- és Társadalomtudományi Kar

Doktori és Habilitációs Iroda

Intézményi azonosító: FI79633
1088 Budapest, Mikszáth tér 1.

Nyelvtudományi Doktori Iskola

Tantárgyleírás

Tanegység neve: Fonológiaelmélet ea.	Szemeszter: I.
Tanegység kódja: BNY-DK-002/-010	
Oktató neve: Balogné Bérces Katalin / Cser András	<u>Előadás</u> – szeminárium (aláhúzandó)

Tematika

Fonetika és fonológia. A fonológiaelmélet alapjai: szegmentumok, váltakozások, fonotaktikai szabályok, neutralizáció, a fonológiai formák redundanciája, megkülönböztető jegyek, jelöltség. Generatív Fonológia. A fonológiai levezetések elmélete: a fonológiai szabályok formája és rendezése, a szabályok interakciója, opacitás. A lexikális fonológia alapjai, a lexikális és posztlexikális szabályok, a szigorú ciklicitás elve; a fonológia és a morfológia kölcsönhatása. A fonológiai ábrázolások elmélete: a megkülönböztető jegyek bináris és unáris értelmezése; a hangok belső szerkezete, alulszabottság, autoszegmentális fonológia, tonális jelenségek, jegygeometria. A szótag szerkezete, prozódikus morfológia, a hangsúly, metrikus fonológiai modellek. A fonológia és a szintaxis kölcsönhatása, a prozódikus fonológia. Kurrens elméletek: Optimalitáselmélet és Kormányzásfonológia.

Olvasmányjegyzék:

Fő olvasmány: Siptár P. – Durand, J. (1997): Bevezetés a fonológiába. Osiris.

Ajánlott kiegészítő olvasmányok:

Kenstowicz, M. (1994): Phonology in Generative Grammar. Blackwell.

Forró O. (2018): A magyar hangtan alapjai. Egyetemi jegyzet.

https://btk.ppke.hu/uploads/articles/4090/file/forroo_hangtan_rev1.pdf

Siptár P. (2014): A fonológiai elméletek történetéből. In Laczkó K. és Tátrai Sz. (szerk.): Elmélet és módszer. Nyelvészeti tanulmányok. Budapest, Eötvös József Collegium. 341–357.

<http://www.nytud.hu/oszt/elmnyelv/siptar/publ/fonelmtort.pdf>

Siptár P. (2015): Kis magyar fonológia. Pannon Egyetemi Kiadó. <http://mek.oszk.hu/13800/13882/13882.pdf>

Kiefer F. (2016) (szerk.): Strukturális magyar nyelvtan 2. Fonológia [Javított magyar nyelvű digitális kiadás a 2001-ben megjelent második kiadás alapján.] Akadémiai Kiadó. <https://doi.org/10.1556/9789630598033>

Szigetvári P. (1998): Kormányzás a fonológiában. Általános Nyelvészeti Tanulmányok 19: 165–213.

<http://seas3.elte.hu/szigetva/papers/gp.pdf>

Rebrus P. (2001): Optimalitáselmélet. In Siptár P. (szerk.): Szabálytalan fonológia. Tinta. 77–116.

Követelmények:

30-100% szóbeli vagy írásbeli vizsga (a félév elején kihirdetettnek megfelelően) + választhatóan: 30% órai munka, 2x20% házi feladat